

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 9. maí 2018

18. tölublað | 12. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL 39

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Viljum vera best í breytingum

Framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Arion banka segir bankann ekki bera sig eingöngu saman við aðra íslenska banka þegar komi að stafrænni þjónustu. Bankinn vilji bera sig saman við bestu banka heims. Hún segir mikla kosti geta falist í nýjum reglugerðum Evrópusambandsins.

»8-9

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

»2

Bandarískir sjóðir fjárfestu í Marel fyrir um 1,5 milljarða

Tveir fjárfestingarsjóðir í stýringu American Funds hafa eignast tæplega 0,6 prósentu hlut í Marel. Komu fyrst inn í hluthafahóp félagsins í síðasta mánuði.

»4

Greiða hefði átt hraðar niður skuldir sveitarfélaga

Ríflega helming lækkunar á skulda-hlutfalli sveitarfélaga frá árinu 2010 til þessa árs má rekja til vaxandi tekna. Breytist ytra umhverfi til hins verra myndi því hlutfallið rísa hratt á ný.

»10

Kalda gjaldmiðlastríðið og Ísland

„Í talsverðan tíma hefur íslenski seðlabankinn verið þeirrar skoðunar að vaxtamunur við útlönd muni dragast saman „að utan“ sem myndi þá draga úr þörf fyrir innflæðishöft og frekari lækkun íslenskra vaxta. Fátt bendir til þess að það sé í kortunum,“ segir Agnar Tómas Möller, framkvæmdastjóri hjá GAMMA, í aðsendri grein.

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímapantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind, 5288500

Optical Studio í Keflavík, 4213811

Optical Studio í Leifstöð, 4250500

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

Stracta Hótel er til sölu

Stracta Hótel, sem er alfarið í eigu Hreiðars Hermannssonar, er í söluferli. Hótelíð er á Hellu og er með 166 herbergi. Hótelreksturinn og fasteignirnar eru til sölu.

Hreiðar segir í samtali við Markaðinn að hann hafi varið miklum tíma í að byggja upp reksturinn, hann sé kominn „á finan stað“ og því skynsamlegt að huga að sölu. „Stracta Hótel á mikið inni. Það liggur einnig fyrir möguleiki á stækkun upp í 340 herbergi. Slík stækkun er mjög spennandi.“

Hótelíð var opnað árið 2014. Hreiðar staðfestir að uppbyggingin á þeim tíma hafi kostað 1,7 milljarða króna.

Ólafur Sörli Kristmundsson, framkvæmdastjóri Brandsvík sem annast söluferlið, segir í samtali við Markaðinn að vöxtur Stracta hafi verið mikill frá því að hótelíð var opnað. Veltan í fyrra hafi numið tæplega 750 milljónum króna og áætlanir geri ráð fyrir því að veltan verði 850 í ár. Það geri um 13% vöxt. Árið áður hafi vöxturinn numið um 20%. Hagnaður fyrir afskriftir, fjár-

magnslíði og skatta hafi verið tæplega 200 milljónir króna í fyrra og áætlað sé að sá hagnaður verði rúmlega 300 milljónir í ár. Nýtingarhlutfallið hafi aukist úr 56% árið 2016 í 65% árið 2017 sem sé í takt við nýtinguna á Suðurlandi. Hreiðar segist reikna með að vöxturinn í ár verði knúinn áfram af auknum umsvifum í veitingasölu, sölu á afþreyingu auk þess sem herbergjum fjölgaði lítillega í ár.

„Þetta er ein besta staðsetningin á landinu fyrir hótel. Stór hluti ferðamanna kemur til að sjá náttúruna; fossa, jökla og svartar strendur. Frá Hellu er stutt í helstu náttúruperlur eins og Skógarfoss, Landmanna-laugar og Gullfoss og Geysi auk Vestmannaeyja sem heilla alla sem þangað koma.“

Eftir gengisstyrkingu krónu vilja ferðamenn helst ekki keyra langar vegalengdir til að draga úr kostnaði og nýta tímann betur því þeir dvelja skemur á landinu og við höfum markvisst náð að lengja dvöl okkar gesta frá því við opnuðum,“ segir Hreiðar. – hvj

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5800

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Sjónvarpsdreifikerfi fyrir hótél, gistiheimili og skip.

ÖREIND – Tengir þig við framtíðina!

Auðbrekku 3 • Kópavogur • s. 564 1660
oreind@oreind.is • www.oreind.is

sart SAMTÖK RÁFVERKTAKA

SETTU MERKIÐ HÁTT OG VERTU SJÁANLEGUR
FYRSTIR OG FREMSTIR Í FÁNUM Í 46 ÁR

Afgreiddum fána samdægurs

Veljum íslenska framleiðslu

SILKIPRENT
SÍÐAN 1972
Í FÁNUM

silkiprent.is | Sími 5442025 | silkiprent@silkiprent.is

Hlutabréfaverð í Marel hefur hækkað um liðlega 20 prósent það sem af er þessu ári. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Bandarískir sjóðir keyptu í Marel fyrir um 1.500 milljónir

Tveir sjóðir í stýringu American Funds hafa eignast tæplega 0,6 prósent hlut í Marel. Komu fyrst inn í hluthafahóp félagsins í síðasta mánuði.

Tveir fjárfestingarsjóðir í stýringu American Funds, dótturfélags bandaríska eignastýringar fyrirtækisins Capital Group, keyptu nýlega í Marel fyrir tæplega 1.500 milljónir króna miðað við núverandi gengi hlutabréfa félagsins. Samkvæmt lista yfir alla hluthafa Marels í gær, sem Markaðurinn hefur séð, eiga sjóðirnir samanlagt 3,85 milljónir hluta í félaginu, eða sem nemur um 0,56 prósent eignarhlut.

Þannig á hlutabréfasjóðurinn SMALLCAP World Fund rúmlega 2,9 milljónir hluta í Marel í dag á meðan sjóðurinn American Fund Insurance Series fer með liðlega 928 þúsund hluti í félaginu. Samkvæmt heimildum Markaðarins komu sjóðirnir fyrst inn í hluthafahóp Marels í síðasta mánuði en það var Arion banki sem hafði milligöngu með kaupum þeirra á bréfum í félaginu. Bandaríska fyrirtækið Capital Group, eitt stærsta og elsta eignastýringarfyrirtæki í heiminum, er samtals með eignir í stýringu að jafnvirði um 1,7 þúsund milljarða Bandaríkjadala.

Núverandi eignarhlutur bandarísku sjóðanna skilar þeim ekki á opinberan lista yfir tuttugu stærstu hluthafa Marels. Eini erlendi fjár-

282

milljarðar króna er markaðsvirði Marels miðað við núverandi gengi bréfa félagsins.

festirinn í þeim hópi er bandaríska fyrirtækið MSD Partners, sjöundi stærsti hluthafi félagsins með 3,34 prósent eignarhlut, sem kom inn í hluthafahóp Marels í febrúar í fyrra þegar það keypti hlut af Eyri Invest. Hlutabréfaverð Marels hefur hækkað um liðlega tuttugu prósent á þessu ári og miðað við núverandi gengi bréfa félagsins, sem er 383 krónur á hlut, nemur markaðsvirði þess um 282 milljörðum króna.

Afkoma fyrirtækisins undanfarin misseri hefur verið afar góð. Á fyrsta ársfjórðungi þessa árs námu tekjur Marels rúmlega 288 milljónum evra og jukust þær um 14 prósent á milli ára. Þá var hagnaður félagsins fyrir fjármagnslíði, afskriftir og skatta (EBITDA) 55,3 milljónir og hækkaði um meira en níu milljónir evra frá sama tíma á árinu 2017. Pantanabókin er einnig í hæstu hæðum og

námu nýjar pantanir á fyrsta fjórðungi 329 milljónum evra og jukust um 12 prósent frá fyrra ári. Stendur pantanabók Marels því núna í 529 milljónum evra. Fram hefur komið í uppgjörstilkynningum félagsins að það stefni að 12 prósent meðalvexti árlega yfir tímabilið 2017 til 2026.

Marel tilkynnti í byrjun árs að það áformaði að kanna möguleika á skráningu í kauphöll erlendis en fyrirtækið er langsamlega stærsta skráða félagið í Kauphöllinni hér á landi. Í kjölfarið var STJ, óháð alþjóðlegt ráðgjafarfyrirtæki, ráðið til að greina mögulega skráningarkosti Marels.

Stærsti eigandi Marels, með tæplega 26 prósent hlut, er fjárfestingarfélagið Eyri Invest, en það er að mestum hluta í eigu feðganna Þórðar Magnússonar, stjórnarformanns Eyris Invest, og Árna Odds Þórðarsonar, forstjóra Marels, og Landsbankans. Aðrir helstu eigendur Marels eru íslenskir lífeyrissjóðir, með samanlagt um 36 prósent hlut, en í þeim hópi eru Lífeyrissjóður verslunarmanna, Gildi og Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins umsvifamestir í hluthafahópi félagsins. hordur@frettabladid.is

Útlánavöxtur til ferðaþjónstunnar dróst mikið saman frá miðju ári 2017

Útlán viðskiptabankanna þriggja til fyrirtækja í ferðaþjónustu jukust um 20 prósent á milli ára. Lánin námu 212 milljörðum króna við árslok 2017. Útlánavöxturinn hefur dregist mikið saman frá miðju ári 2017 samhliða minnkandi vexti atvinnugreinarinnar. Þetta kemur fram í ársskýrslu Fjármálaeftirlitsins.

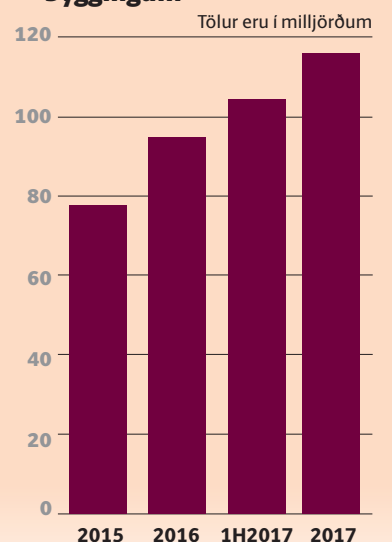
Útlán viðskiptabankanna til fyrirtækja í ferðaþjónustu námu um 15,2 prósentum af útlánnum þeirra til fyrirtækja. Útlán með veði í hótélbyggingum jukust um 46 prósent frá árinu 2015 til 2017. Útlánin námu 144 milljörðum króna við lok síðasta árs, að því er fram kemur í skýrslunni.

Útlán bankanna til bílaleiga námu 42,1 milljarði króna á miðju ári 2017 en drógust saman á síðustu sex mánuðum ársins 2017 og voru 34,5 milljarðar í lok árs 2017. Það er 18 prósent samdráttur.

Helsti áhættuþátturinn í útlánasafni viðskiptabankanna að mati FME eru lán með veði í atvinnuhúsnæði. Slík lán námu um 574 milljörðum króna við lok síðasta árs. Í ársskýrslunni segir að raunverð verslunar- og skrifstofuhúsnæðis sé nú orðið herra en það var við topp hagsveiflunnar árið 2007.

Jón Þór Sturluson, aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins, segir í ársskýrslunni, að heildarendurskoðun á evrópska regluverkinu í kjölfar fjármálakreppunnar sé að mestu leyti lokið. Verulegur uppsafnaður upptökuhalli sé hérlendis á evrópska regluverkinu varðandi fjármálamarkaði. Það muni gera það að verkum að á næstu misserum og árum verði áframhald á örri þróun laga og reglna á fjármálamarkaði. Hallinn stafi af því að hérlend stjórnvöld hafi ekki gert nægar ráðstafnir til að mæta fjölda og umfangi Evróputilskippana og -reglugerða. – hvj

Útlán viðskiptabankanna þriggja með veði í hótélbyggingum

OKKAR SÝN Á LÚXUS

Volvo XC90 AWD er skandínávískur lúxus.
Rómaður snertiskjárninn, mögnuð sætin,
há sætisstaðan og einstök veghæðin
endurspeglar sænska natni við smáatriði.
Aflið og mýktin ásamt einstöku öryggi,
Volvo öryggi, sýna vel sænska snilli
bílahönnuða Volvo.

SJÖ SÆTA
LEÐURINNRETTING
VÉLARHITARI MEÐ TÍMASTILLI
RAFDRIFIN OPNUN Á AFTURHLERA
NÁLÆGDARSKYNJARI AÐ FRAMAN OG AFTAN
VERÐ FRÁ 8.590.000 KR

KOMDU Í BRIMBORG OG REYNSLUAKTU
VOLVO XC90 AWD

Öryggur staður til að vera á

Brimborg Reykjavík
Bíldshöfða 6 · Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5 · Sími 515 7050

volvocars.is

Greiða hefði átt hraðar niður skuldir

Ríflega helming lækkunar á skuldahlutfalli sveitarfélaga frá árinu 2010 til þessa árs má rekja til vaxandi tekna. Breytist ytra umhverfi til hins verra myndi því hlutfallið rísa hratt á ný. Uppsveifla síðustu ára var ekki nýtt sem skyldi til að styrkja fjárhag sveitarfélaganna.

V erði viðsnúningur á því hagstæða ytra umhverfi sem sveitarfélög landsins hafa búið við undanfarin ár getur skuldaða þeirra hæglega breyst til hins verra og hlutfall skulda af tekjum rísið á ný. Ef tekjur sveitarfélaganna drægjust saman um fimm tung myndi skuldahlutfall þeirra hækka úr 122 prósentum í 153 prósent og verða þannig um fimm tungi herra en það var á góðærisárunum frá 2002 til 2007.

Þetta er á meðal þess sem fram kemur í nýrri greiningu Samtaka atvinnulífsins á fjármálum sveitarfélaganna sem kynnt verður á fundi samtakanna með oddvitum stærstu stjórnmalaflokkanna í Reykjavík í Gamla bíói í dag.

Ásdís Kristjánsdóttir, forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins, segir uppsveiflu síðustu ára ekki hafa verið nýtt sem skyldi til þess að styrkja stöðu sveitarfélaganna. Eftir undraverðan vöxt síðustu ára geti stjórnmalamenn ekki lengur gengið að því vísu að tekjur vaxi með sama hraða.

„Það veldur vonbrigðum að ekki hafi verið meiri afgangur af rekstri sveitarfélaganna til að greiða hraðar niður skuldir í þessari miklu efnahagsuppsveiflu og einna lengsta samfellda hagvaxtarskeiði Íslands sögunnar,“ segir hún. Lukkan geti snúið skyndilega og því sé það ábyrgðarhluti að nýta góða tíma til þess að styrkja fjárhagsgrundvöll sveitarfélaganna.

Samtökin benda á að ríflega helmingur lækkunar á skuldahlutfalli sveitarfélaganna, bæði A- og B-hluta, frá árinu 2010 til þessa árs – en hlutfallið hefur farið úr 222 prósentum árið 2010 í 122 prósent á þessu ári – sé kominn til vegna vaxandi tekna. Hinn helminginn megi rekja annars vegar til gengisstyrkingar krónunnar, en stór hluti skulda B-hluta fyrirtækja sveitarfélaga er í erlendri mynt, og hins vegar niðurgreiðslu skulda. Lægra gengi krónunnar myndi því auka erlendar skuldir og minni tekjur sveitarfélaga hækka skulda-hlutfallið, að sögn samtakanna.

Í greiningu samtakanna er tekið fram að frá árinu 2011 hafi tekjur A-hluta sveitarfélaga, sem eru að meginþorra útsvar og fasteignaskattar, aukist um 296 milljarða króna á föstu verðlagi en þar af hafi 170 milljörðum, eða um 57 prósentum tekjuaukans, verið ráðstafað í aukinn launakostnað. Um 27 prósent af tekjuaukanum hafi farið í annan rekstrarkostnað. Samtökin segja það vekja sérstaka athygli að þrátt fyrir

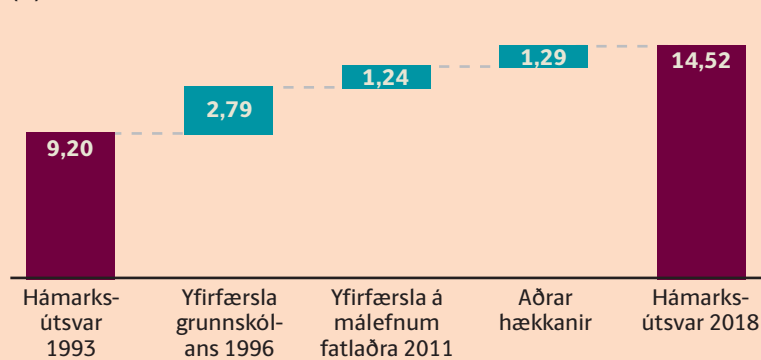
Eftir undraverðan vöxt er nú farið að hægja á vexti hagkerfisins og geta stjórnmalamenn ekki gengið að því vísu að tekjur vaxi með sama hraða og síðustu ár.

Ásdís Kristjánsdóttir, forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins

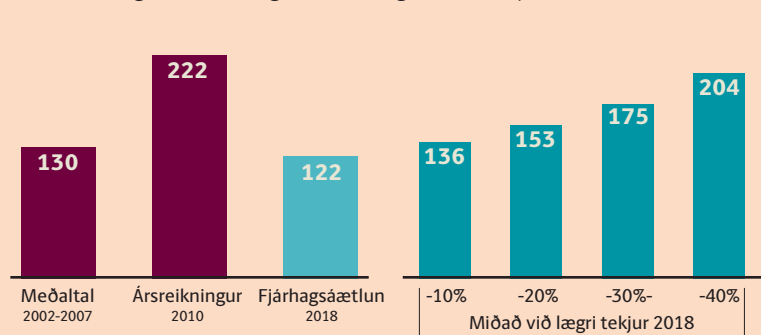
Ásdís Kristjánsdóttir, forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins, segir það ábyrgðarhluti að nýta góða tíma til að greiða niður skuldir. FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

Þróun hámarksútsvars (%)

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, Alþingi

Hlutfall heildarskulda af tekjum sveitarfélaga (%)

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, útreikningar efnahagssviðs SA.

gífurlegan tekjuvöxt hafi einungis tólf prósent aukinna tekna skilað sér í bættri afkomu sveitarfélaganna.

Vaxandi skattheimta

Skattheimta á sveitarstjórnarstigi hefur á undanförunum árum vaxið töluvert umfram það sem getur réttlæst af auknum lögbundnum verkefnum sveitarfélaga, að því er fram kemur í greiningunni. Bent er á að flest sveitarfélög landsins hafi útsvarsprósentu sína í leyfilegu hámarki, 14,52 prósentum, en hún hefur nær tvöfaldast frá árinu 1993.

Stærstur hluti hækunarinnar er kominn til vegna yfirfærslu á málefnum grunnskóla og fatlaðra frá ríki til sveitarfélaga en þó má fjórðung hennar rekja til annarra almennra hækkana, að sögn samtakanna.

Er jafnframt bent á að nú sé svo komið að sveitarfélög taka til sín og ráðstafa um fimm tung af öllum opinberum tekjum og um 14 prósent opinberra skulda hvíli auk þess á sveitarfélögunum.

170 milljarða fjárfestingarþörf

Samtökin ætla að sveitarfélög landsins þurfi að fjármagna að hluta eða öllu leyti um 170 milljarða króna fjárfestingar á komandi árum. Verulega hafi dregið úr fjárfestingum sveitarfélaga í kjölfar fjármálahrunsins árið 2008 en þær hafa, sem hlutfall af landsframleiðslu, verið í sögulegu lágmarki síðustu ár.

57%

af tekjuauka sveitarfélaga frá árinu 2011 hefur verið ráðstafað í aukinn launakostnað.

Þannig hafi mikil fjárfestingarþörf byggst upp. Samkvæmt nýlegu mati Samtaka iðnaðarins er nauðsynlegt viðhald sem sveitarfélögin þurfa að standa straum af metið á 100 milljarða króna. Tekur það til framkvæmda við vatnsveitu, úrgangsmál, vegi og fasteignir. eru þá ótaldir ríflega 70 milljarðar króna sem að mestu leyti munu leggjast á sveitarfélögin vegna framkvæmda á hitaveitum, fráveitum og höfnum.

Ásdís segir að á sama tíma og mikil fjárfestingarþörf blasi við vegna nauðsynlegra framkvæmda leyfi fjárhagsstaða sveitarfélaganna ekki aukna skuldsetningu. „Ljóst er því að talsverðar áskoranir eru fram undan, auka þarf afgang af reglulegum rekstri og forgangsraða til mikilvægra verkefna. Einnig þarf að horfa til annarra lausna og er vert að lita til aukinnar aðkomu einkaaðila að ákveðnum verkefnum.“

Ræða þurfi þessar áskoranir raunhæft með hliðsjón af því að sveitarfélögin þurfi að sinna brýnum framkvæmdum og þjónustu án þess að fara skuldum hlaðin inn í næstu efnahagslægd. kristinningi@frettabladid.is

Valitor tapaði 565 milljónum króna

Greiðslukortafyrirtækið Valitor, sem er í eigu Arion banka, tapaði 565 milljónum fyrir skatta á fyrsta fjórðungi ársins. Til samanburðar skilaði félagið 76 milljóna króna hagnaði á sama tíma í fyrra.

Fram kemur í árshlutareikningi Arion banka, sem birtur var í síðustu viku að rekstrartekjur Valitors hafi numið 1.271 milljón króna á fyrstu þremur mánuðum þessa árs borið saman við 1.681 milljón á fyrsta fjórðungi síðasta árs. Þá námu rekstrargjöld kortafyrirtækisins 1.872 milljónum króna á fyrsta fjórðungi ársins en þau voru 1.578 milljónir króna á sama tíma í fyrra.

Eignir Valitors námu auk þess 39.483 milljónum króna í lok marsmánaðar borið saman við 43.294 milljónir á sama tíma á síðasta ári. Heildarskuldir félagsins voru 23.573 milljónir króna í lok síðastliðins mars en þær voru 18.899 milljónir

Viðar Þorkelsson, forstjóri kortafyrirtækisins Valitors. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

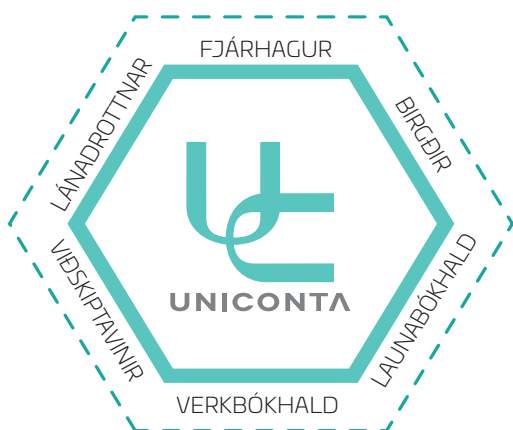
króna í lok mars á síðasta ári.

Eins og greint var frá í Markaðinum í síðustu viku skilaði Valitor Holding um 1.483 milljóna króna rekstrartapi í fyrra og jókst það um rúmlega 1.070 milljónir á milli ára. Þá var afkoma greiðslukortafyrirtækisins fyrir fjármagnsliði, afskriftir og skatta nei-

kvæð um 648 milljónir, sem er meðal annars tilkomið vegna 275 milljóna einskriptiskostnaðar, miðað við EBITDA-hagnað upp á 416 milljónir á árinu 2016.

Í fimm ára áætlun fyrirtækisins er gert ráð fyrir að það skili rekstrarkostnað innan faeinnna ára. – kj

FRAMTÍÐARLAUSN Í BÓKHALDINU

SÍMI 510 6000 - WWW.SVAR.IS

svaR
ÞÍN STAFRÆNA FRAMTÍÐ

UPPSELT Í STÚKU

FOREIGNER

LAUGARDALSHÖLL | 18. MAÍ 2018

**I WANT TO KNOW WHAT LOVE IS • COLD AS ICE
WAITING FOR A GIRL LIKE YOU • URGENT
SAY YOU WILL • DOUBLE VISION • JUKE BOX HERO**

**EKKI MISSA
AF ÞESSU**

**MÍÐASALA Í FULLUM
GANGI Á MIDI.IS**

 / FOREIGNER Á ÍSLANDI

VÍKING
BRUGGHÚS

 Vista Expo

Kosið um þjóðpeningakerfi í Sviss

Svisslendingar munu í næsta mánuði kjósa um hvort koma eigi á fót þjóðpeningakerfi í landinu. Ef tillagan verður samþykkt verður bönkum bannað að „búa til“ peninga með lánveitingum. Seðlabankinn og fjármálastofnanir landsins segja tillöguna hættulega.

Skodanakannanir benda til þess að róttækri tillögu um að svissneskum bönkum verði bannað að „búa til“ peninga með lánveitingum sínum verði hafnað í þjóðaratkvæðagreiðslu í Sviss í næsta mánuði. Seðlabankinn og helstu fjármálastofnanir landsins leggja eindregið gegn því að tillagan verði samþykkt.

Í nýlegri skoðanakönnun svissneska ríkisfjölmiðilsins SRF sögðust 35 prósent aðspurðra vera fylgjandi tillögunni en rétt tæplega helmingur, 49 prósent, sagðist vera henni mótfallinn. Sextán prósent aðspurðra voru óákveðin, að því er fram kemur í umfjöllun Financial Times um málið.

Thomas Jordan seðlabankastjóri hefur sagt að „þjóðpeningakerfið“ svonefnda, betur þekkt sem Vollgeld, sem kosið verður um 10. júní næstkomandi, sé „óþörf og hættuleg tilraun sem mun valda hagkerfinu okkar miklum skaða“.

Hugmyndin um þjóðpeningakerfið, sem snýr að því að færa útgáfu peninga frá viðskiptabönkum til seðlabanka, hefur notið vaxandi stuðnings í Sviss, sem og víðar um heim, í kjölfar alþjóðlegu fjármálakreppunnar á árunum 2007 og 2008. Bankastarfsemi er ein helsta undirstaða efnahagslífs Svisslendinga en talið er að hún standi undir um tíu prósentum af landsframleiðslunni.

Hópurinn sem stendur að baki tillögunni um þjóðpeningakerfið safnaði eitt hundrað þúsund undirskriftum og gat því lögum samkvæmt knúð fram þjóðaratkvæðagreiðslu um málið.

Fylgjendur tillögunnar segja að fáir almennir borgarar séu meðvitaðir um getu hefðbundinna viðskiptabanka til þess að „búa til“ peninga. Í stað þess að auka peningamagníð í takt við vöxt og þarfir hagkerfisins hafi bankar hingað til aukið peningamagníð stjórnlaust og magnað þannig efnahagssvæifur með tilheyrandi tjóni fyrir samfélagið. Breyta þurfi grunnhlutverki banka og fela seðlabönkum að stýra því peningamagni sem er í umferð hverju sinni.

Þegar bankar lána peninga til fólks eða fyrirtækja búa þeir til innistæðu í banka lántakans og skapa þannig nýtt fé sem lántakinn getur ráðstafað að vild. Þannig búa bankar í reynd til ígildi peninga með lánveitingum sínum. Tillagan sem Svisslendingar munu kjósa um felur í sér að þetta kerfi, sem hefur verið kallað brotaforðakerfið, verði afnumið og þess í stað verði það eingöngu á færi seðlabanka að búa til peninga. Bankar þyrftu þannig vissulega að finna aðrar leiðir, til dæmis að fá lán hjá

Seðlabanki Sviss leggst eindregið gegn því að þjóðpeningakerfinu svonefnda verði komið á fót. Svisslendingar kjósa um málið 10. júní. NORDICPHOTOS/GETTY

Seðlabanka Sviss, til þess að fjármagna lánveitingar sínar en afleiðingin yrði stöðugra fjármálakerfi, að mati stuðningsmanna tillögunnar.

Ríkisinngríp án fordæma

Andstæðingar tillögunnar, með seðlabankastjórnann fremstan í flokki, telja hana hins vegar fela í sér ríkisinngríp sem eigi sér ekki fordæmi í svissneskri hagsögu. Peningakerfið muni stórhækka verð á lánsfé og stuðla að aukinni verðbólgu.

Jordan seðlabankastjóri segir að á undanförunum árum hafi verið stigin veigamikil skref til þess að skjóta styrkari stöðum undir fjármálakerfið. Með upptöku þjóðpeningakerfisins yrði þessum árangri varpað fyrir róða. Hann varar jafnframt við því að „nota svissneska banka sem tilraunamiðstöð“ í þessum efnunum.

Hagfræðingar hafa einnig bent á að samkvæmt viðurkenndum kenningum geti seðlabanki stýrt pen-

ingamálum í brotaforðakerfi með stýritækjum sínum, það er annað hvort með stýringu peningamagns eða stýringu vaxta, til þess að ná markmiði um stöðugt verðlag. Þó svo að viðskiptabankar geti prentað peninga séu þeir engu að síður háðir stuðningi seðlabanka heimsins sem veita þeim meðal annars nær ótakmarkað aðgengi að lausu fé. Hafi bankarnir farið ótæpilega með prentunarvald sitt í aðdraganda kreppunnar sé það vegna þess að þeir hafi notið fulls stuðnings seðlabanka við þá prentun.

Reinhold Harringer, einn stuðningsmanna þjóðpeningakerfisins, segist ekki vera vondaufur þrátt fyrir að fleiri landar hans vilji hafna tillögunni en samþykkja hana. Hann sakar andstæðingana um að skapa „rugling“ á meðal kjósenda. Þegar þeir kynni sér málið betur muni þeir skilja röksemdirnar að baki tillögunni. kristinningi@frettabladid.is

Vildi skoða þjóðpeningakerfið betur

Frosti Sigurjónsson, fyrrverandi þingmaður og formaður efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, lagði til í skýrslu sem hann skrifaði í mars 2015 að unnin yrði ítarleg greining á því hvort þjóðpeningakerfi væri raunhæfur kostur hér á landi. Í skýrslunni sagði að flest benti til þess að slíkt kerfi gæti verið góður grunnur að endurbótum á peningakerfi landsins.

Skýrslan var unnin að beiðni þáverandi forsætisráðherra, Sigmundar Davíðs Gunnlaugssonar. Hagfræðingarnir Davíð Stefánsson og Kristrún Mjöll Frostadóttir, sem sátu í starfshópi forsætisráðherra um skipan peningamála undir forystu Frosta, sögðu sig úr hópnum

eftir að Frosti gerði efnislegar breytingar á skýrslunni sem þau gátu ekki sætt sig við. Var Frosti því skrifaður einn fyrir umræddri skýrslu.

Í niðurstöðukafla skýrslunnar segir Frosti ljóst að innlánsstofnanir hafi aukið peningamagn margfalt hraðar en hagkerfið þolir. Afleiðingarnar – verðbólga, gengisfellingar, eignabóla og bankakreppa – hafi valdið þjóðinni gríðarlegu tjóni. Lagði hann til að peningamyndun yrði færð frá bönkum til Seðlabankans. Seðlabankinn myndi þá „skapa peninga í nægu magni til þess að mæta þörfum vaxandi hagkerfis, að teknu tilliti til markmiðs um stöðugt verðlag“.

Virði óbeins hlutar í HS Veitum jókst um fjórðung

Virði eignarhlutar tryggingafélagsins TM í HSV eignarhaldsfélagi, sem heldur utan um ríflega 34 prósent hlut í HS Veitum, jókst um fjórðung í bókum félagsins á fyrsta fjórðungi ársins. Er hluturinn nú metinn á 928 milljónir króna en áður var virði hans 744 milljónir.

Eignarhluturinn í HSV er þriðja stærsta fjárfestingareign tryggingafélagsins.

Sigurður Viðarsson, forstjóri TM, sagði á kynningarfundi í tilefni af fjórðungsuppgjöri félagsins í gær að gert hefði verið nýtt verðmat á umræddum eignarhlut á fyrsta fjórðungi ársins en síðasta verðmat var gert á þriðja ársfjórðungi 2016.

Óskráð hlutabréf í eigu tryggingafélagsins skiluðu 3,3 prósent ávöxtun á fyrstu þremur mánuðum ársins en hún var einkum komin til vegna hlutarins í HS Veitum og Eyfir Invest, stærsta hluthafa Marel.

Óbeinn eignarhlutur félagsins í Stodum er sem fyrr langsamlega stærsta eign þess en hluturinn var metinn á 2.148 milljónir króna í lok mars. Stóðir hafa sem kunnugt er selt allan 8,9 prósent hlut sinn í drykkjaframleiðandanum Refresco fyrir um 144 milljónir evra.

Aðspurður á fundinum hvort tryggingafélagið mætti búast við að fá yfir tvo milljarða í hendurnar sagði Sigurður ekki vist að fjárhæðin yrði öll greidd út. Það yrði að koma í ljós. – kj

Nýttu sér forkaupsrétt að bréfunum

Fjárfestingarfélagið Tækifæri hefur ákveðið að nýta sér forkaupsrétt að tæplega þriggja prósent hlut í Jarðböðunum við Mývatn. Eftir viðskiptin á félagið ríflega 43 prósent eignarhlut í það stöðnum sem er metinn á um 1.950 milljónir króna.

Forkaupsrétturinn virkjaðist í vetur þegar gert var tilboð í um 6,5 prósent hlut Skútustadahrepps og nokkurra minni hluthafa í Jarðböðunum. Hlutirnir voru settir í söluferli í janúar, sem fyrirtækjaráðgjöf Íslandsbanka hafði umsjón með, en stjórn Tækifæris samþykkti að nýta sér forkaupsréttinn í síðasta mánuði.

Tækifæri, sem er stærsti hluthafi Jarðbaðanna, átti í lok síðasta árs 40,6 prósent hlut í félaginu sem metinn var á liðlega 1.827 milljónir króna. Fram kemur í nýbirtum ársreikningi Tækifæris að umrætt virðismat byggja á tilboðinu sem gert var í áður nefndan 6,5 prósent eignarhlut

Jarðböðin við Mývatn hafa notið vaxandi vinsælda. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

í febrúar síðastliðnum. Telur fjárfestingafélagið viðskiptin besta tiltæka mælikvarðann á gangvirði eignarhlutarins í árslok 2017.

Eins og fram kom í Markaðinum í síðustu viku voru Jarðböðin metin á um 4,5 milljarða króna um síðustu áramót og jókst virði þeirra um 1,3 milljarða eða ríflega 40 prósent í

fyrri. Til samanburðar var það staðurinn metinn á um 900 milljónir í lok árs 2014.

Tækifæri er sem fyrr segir stærsti hluthafi Jarðbaðanna en aðrir hluthafar eru meðal annars félag í eigu Bláa lónsins og Landsvirkjun.

Um 220 þúsund manns heimsóttu baðstaðinn í fyrri. – kj

Sigurður Samielsen Lög. fast. og eigandi sigurdur@landmark.is sími 896 2312
 Þórarinn Thorarensen Sölustjóri og eigandi th@landmark.is sími 770 0309
 Þórey Ólafsdóttir Lög. fast. og eigandi therey@landmark.is sími 663 2300
 Andri Sigurðsson Lög. fast. og eigandi andri@landmark.is sími 690 3111
 Sveinn Eyland Lög. fast. og eigandi sveinn@landmark.is sími 690 0820
 Kristján Ólafsson Lögiltur fast. kol@landmark.is sími 512 4900
 Nadia Katrin Banine Lögiltur fast. nadia@landmark.is sími 692 5002
 Ingibjörg A. Jónsdóttir Lögiltur fast. inga@landmark.is sími 897 6717
 Eggert Mariusson Lögiltur fast. eggert@landmark.is sími 690 1472
 Jóhanna Gustavsdóttir Lögiltur fast. johanna@landmark.is sími 698 9470
 Helga Snorraddóttir Skrifstofa/skjalavimsala landmark@landmark.is sími 512 4900
 Guðrún D. Lúdvíksdóttir Skrifstofa / í námi til lögg. gudrun@landmark.is sími 512 4900
 Ásdís Rása Ásgeirsdóttir Lögiltur fast. asdis@landmark.is sími 895 7784

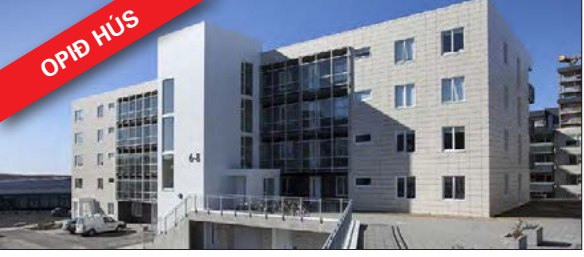
LANDMARK

FASTEIGNASALA

NÝTT Á SKRÁ & OPIN HÚS LANDMARK LEIÐIR ÞIG HEIM

LANDMARK FASTEIGNASALA | HLÍÐASMÁRA 2 (6. HÆÐ) | 201 KÓPAVOGUR | SÍMI: 512 4900 | LANDMARK.IS

VINDAKÓR 8, ÍB.410 – 203 KÓP

OPIN HÚS MIÐVIKUDAG 9. MAÍ KL.16:00-16:30

- Fimm herb., 150 fm íbúð á 4.hæð
- Fjögur svefnherb., rúmg.stofur
- Baðherb., m/sturtu & baðkari
- Þvottaherb., innan íbúðar
- Lyftuhús & stæði í bílgeymslu
- LAUS TIL AFHENDINGAR
- V. 61,9 millj.

Sveinn s. 6900.820

ÁSAKÓR 1, ÍB.203 – 203 KÓP

OPIN HÚS MIÐVIKUDAG 9. MAÍ KL.17:00-17:30

- Fjögurra herb., alls 157 fm íbúð á 2.hæð
- Þrjú svefnherb., rúmg.stofa, opið eldhús
- Rúmgóðar suður-svalir
- Rúmgott baðherb. / þvottaherb., innan íbúðar
- Bílskúr með íbúð sem er 20.5 fm
- LAUS TIL AFHENDINGAR
- V. 59,9 millj.

Sveinn s. 6900.820

LEIFSGATA 21 – 101 RVK

BÓKIÐ SKOÐUN

- Frábær fyrstu kaup eða útleigugeign
- Eignin er 55fm 2ja herb.íbúð & 35fm stuðíóíbúð
- Bílskúr er innréttaður sem stuðíóíbúð / verönd
- Íbúð er herb. góð stofa og baðherbergi
- Snýrtileg sameign, 4 íbúðir í stigahúsi
- LAUS TIL AFHENDINGAR
- V. 44,5 millj.

Sveinn s. 6900.820

AUSTURKÓR 98 – 203 KÓP.

BÓKIÐ SKOÐUN.

- Fallega nýja þriggja herbergja 134,1 FM. íbúð á fyrstu hæð með miklu útsýni í þriggja hæða húsi með lyftu, tvær verandir, öll rými rúmgóð.
- Íbúðin skilast fullbúin með gólfefnum.
- Afhending við kaupsamning.
- V. 59,9 millj.

Þórarinn s. 770-0309

GÓÐHEIMAR 23 – 104 RVK.

OPIN HÚS SUNNUDAGINN 13. MAÍ KL. 15:00 – 15:30

- Sérlega fallega og bjarta 135,8 fm. sérhæð, frábær staðsetning.
- 3 rúmgóð svefnherbergi og 2 rúmgóðar stofur.
- Baðherbergi nýlega standsett.
- Möguleiki að hafa 2 salerni. Góðar suðursvalir.
- Stutt í alla þjónustu og skóla.
- V. 62,9 millj.

Þórarinn s. 770-0309

ÁLFABORGIR 7 – 112 RVK.

BÓKIÐ SKOÐUN

- Einstaklega fallega og bjarta 3ja herbergja 85,7 fm. íbúð á 3. hæð mér sérinngang af svölum.
- Frábært útsýni. Eignin er nýlega viðgerð og máluð að utan.
- Stórar suðursvalir. Stutt í alla þjónustu í Spönginni.
- Skóli og leikskóli í göngufæri.
- V. 37,9 millj.

Þórarinn s. 770-0309

GERPLUSTRÆTI 2-4, 270 MOSFELLSBÆ

7 EIGNIR EFTIR

- Bjartar og vel skipulagðar 2ja – 4ra herb. íbúðir á góðum stað.
- Íbúðirnar eru 68.8 – 128.4 fm, stæði í bílgeymslu með meirihluta íbúða.
- Íbúðir eru afhentar fullbúnar án aðalgólfefna í júní / ágúst 2018
- Sérinngangur og sérafnotareitur með íbúðum á jarðhæð.
- Rúmgóðar suður-svalir með íbúðum á hæðum.
- Húseignir eru klæddar að utan og því viðhaldslitlar, lyfta er í stærra húsi.
- Vaxandi hverfi í Mosfellsbæ.

Verð kr. 33.5 – 49.9. millj.

Byggingaraðili NÝ-HÚS byggingarverktakar

Iða Brá segir að þegar komi að stafrænum lausnum beri Arion banki sig ekki eingöngu saman við aðra banka hér á landi. „Við horfum mikið til útlanda og fylgjumst með því hvernig öflugustu bankar og tæknifyrirtæki heims eru að bregðast við þessu breytta umhverfi. Kínverjar standa til að mynda afar framarlega í þessum málum. Við viljum bera okkur saman við þá allra bestu.“ FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Vilja bera sig saman við bestu bankana

Framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Arion banka segir mikla kosti geta falist í nýjum reglugerðum Evrópu-sambandsins. Áfram verði það verkefni bankans að bjóða bestu lausnirnar. Hún segir bankann ekki enn hafa fundið fyrir mikilli samkeppni úr nýjum áttum. „Ekki borðleggjandi“ að miklar breytingar verði á starfsemi bankans í kjölfar skráningar á markað.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Iða Brá Benediktsdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Arion banka, segist líta jákvæðum augum á þær breytingar sem munu fylgja nýjum reglugerðum Evrópusambandsins um greiðsluþjónustu og persónuvernd. Bankinn sé vel í stakk búinn til þess að bregðast við þeim.

„Upplýsingar eiga að vera nýttar til þess að gera gagn fyrir viðskiptavinum. Ef viðskiptavinir kjósa svo verður hægt að veita þeim klæðskerasniðna þjónustu með því að nota gervigreind sem er byggð á gögnum um þá. Í því geta falist miklir kostir, bæði fyrir viðskiptavininn og banka,“ segir hún í viðtali við Markaðinn.

Vitundarvakning hafi auk þess átt sér stað á meðal almennings, meðal annars í kjölfar hneykslisins í kringum Cambridge Analytica og Facebook, um hver búi yfir persónugreinanlegum upplýsingum um fólk. Fólk sé ekki sama um hver hafi aðgang að slíkum upplýsingum.

„Það á auðvitað eftir að koma í ljós hver raunin verður en bankar eru góðir í að vernda upplýsingar sem þessar og ég held að fólk átti sig á því.“

Talið er að innleiðing umræddra reglugerða, PSD2 og GDPR, í íslenskan rétt samhliða örri þróun stafrænnar tækni muni gerbreyta umhverfi íslensks fjármálamarkaðar og leiða til byltingar í fjármálaþjónustu áður en langt um liður. Íslensku viðskiptabankarnir, þar á meðal Arion banki, standa frammi fyrir mikilli áskorun enda eru tekjur af viðskiptabankastarfsemi hátt í 90 prósent af heildartekjum þeirra. Þannig sagði Friðrik Þór Snorrason, forstjóri Reiknistofu bankanna, í samtali við Markaðinn síðasta haust að breytingarnar væru „mikil ógn við þá banka sem munu sitja með hendur í skauti“.

„Ég tel að við séum vel undir þetta búin,“ segir Iða Brá. Hún var ráðin framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Arion banka síðasta sumar eftir að hafa stýrt fjárfestingarbankasviði bankans frá febrúar 2016. Hún hefur starfað hjá bankanum og forverum hans allt frá árinu 1999.

„Hvað varðar PSD2-reglugerðina,“ útskýrir Iða Brá, „þá mun hún greiða fyrir aðgang annarra fyrirtækja að bankaupplýsingum þannig að til dæmis ung fjártækni-fyrirtæki eða tæknirísar á borð við Google munu mögulega geta nýtt

sér slíkar upplýsingar. Þá verður það okkar verkefni að bjóða bestu lausnirnar svo að viðskiptavinirnir vilji vera áfram hjá bankanum.“

Persónuverndarreglugerðinni, sem tekur gildi 25. maí næstkomandi, sé fyrst og fremst ætlað að vernda viðskiptavinina og þjónusta þá betur. Þeir muni fá ákvörðunarvald yfir því hver notar fjárhagsupplýsingar um þá.

Bankinn tekinn í gegn

Iða Brá segir að innan bankans hafi verið ákveðið að byrja að vinna samkvæmt hugmyndafræði straumlínustjórnunar árið 2012.

„Síðan þá hefur bankinn verið tekinn í gegn, ef svo má segja, en við fundum á þeim tíma að umhverfið var að breytast hratt og töldum því mikilvægt að bankinn gæti brugðist við því. Við vissum ekki hvernig umhverfið myndi breytast. Aðeins að fram undan væru miklar breytingar. Við insettum okkur því að verða best í að breytast. Í þessu felst meðal annars áhersla á stöðugar umbætur, að gera stöðugt betur í dag en í gær. Þessi vinna hefur gengið vel og hjálpað okkur að takast á við breytta tíma. En eftir því sem innleiðingunni vatt fram fórum við að taka eftir hraðari og örári breytingum á markaðinum en áður. Breyttu viðhorfi neytenda gagnvart bankaþjónustu, lög og reglur tóku miklum breytingum og ný tækni fór að ryðja sér til rúms.“

Við töldum bankann þurfa að marka sér stefnu vegna þessara miklu breytinga í umhverfinu og settum okkur það markmið fyrir um tveimur árum að Arion banki yrði fremsti stafræni bankinn á Íslandi. Við vissum að það tækist ekki nema við myndum grípa til róttækra aðgerða og innleiða

Ef viðskiptavinir kjósa svo verður hægt að veita þeim klæðskerasniðna þjónustu með því að nota gervigreind sem er byggð á gögnum um þá.

breytta hugsun innan bankans. Þar kom sú menning sem við höfðum innleitt í bankanum og byggir á straumlínustjórnun sér vel. Við höfum stutt dyggilega við frumkvöðlaumhverfið hér á landi í gegnum tíðina, meðal annars með viðskiptahröðlunum Startup Reykjavík og Startup Energy Reykjavík, og ákváðum að horfa sérstaklega til þeirrar reynslu, læra af íslenskum frumkvöðlum og temja okkur þeirra hugsun,“ útskýrir Iða Brá.

Sett hafi verið upp þverfagleg teymi innan bankans sem samanstanda af starfsfólki af ólíkum sviðum, til dæmis forriturum, fólk í viðskiptaumsjón og framlinu, lögfræðingum og svo framvegis, sem allir hverfa frá sínum hefðbundnu störfum á meðan á verkefni stendur, en hvert og eitt teymi hefur sextán vikur til þess að prófa stafræna þjónustu. Fyrsta stafræna lausnin var kynnt sumarið 2016 en alls hefur bankinn nú kynnt fimmtán slíkar lausnir.

Sem dæmi um lausnir bankans mætti nefna sjálfvirkt greiðslumat, stafræna ferli íbúðalána, bílalána og „Núlána“, greiðsludreifingu korta í appi og netbanka, nýtt ferli við stofnun viðskipta við bankann og sölu og stofnun korta og reikninga

á netinu, svo eitthvað sé nefnt.

„Þessar stafrænu lausnir eru liður í því að mæta breyttum tímum og einfalda viðskiptavinum okkar lífið með því að bjóða þeim þægilega bankaþjónustu,“ nefnir Iða Brá. „Við viljum valdefla okkar viðskiptavinum, eins og við köllum það, og gera þá betur í stakk búna til þess að taka upplýstar ákvarðanir um sín eigin fjármál.“

Hún segir að í þessum efnun beri bankinn sig ekki endilega eingöngu saman við aðra banka hér á landi. „Við horfum mikið til útlanda og fylgjumst með því hvernig öflugustu bankar og tæknifyrirtæki heims eru að bregðast við þessu breytta umhverfi. Kínverjar standa til að mynda afar framarlega í þessum málum. Við viljum bera okkur saman við þá allra bestu.“

Ánægjulegt sé hversu góðar viðtökur stafrænu lausnirnar hafi fengið, ekki aðeins hér á landi, heldur einnig erlendis. Bankinn var nýverið tilnefndur til verðlauna í fimm flokkum fyrir byltingarkenndustu nýjungarnar á fjármálamarkaði af Retail Banker International en úrslitin verða tilkynnt 10. maí.

Neytendur verði á varðbergi

Viða erlendis hafa ýmis fyrirtæki, svo sem tæknifyrirtæki, sótt af krafti inn á markaði sem bankar hafa hingað til setið einir að. Iða Brá segir bankann ekki enn hafa fundið fyrir mikilli samkeppni úr nýjum áttum. „Það eru ákveðin fyrirtæki hér heima sem eru að keppa á ákveðnum syllum. Hins vegar er enginn sem veitir þessa alhliða fjármálaþjónustu eins og bankarnir gera. Enn sem komið er hefur þessum fyrirtækjum ekki tekist að breyta landslaginu hér á landi en

landslagið erlendis hefur hins vegar breyst með tilkomu lausna á borð við Apple Pay og Alipay. Við eigum eftir að sjá hvernig markaðurinn hér þróast en það má alveg búast við breytingum í samræmi við það sem er að gerast um allan heim.“

Gætuð þið hugsad ykkur að starfa með fjárfærni fyrirtækjum eins og sums staðar þekktist?

„Já, það kemur vel til greina og það höfum við gert. Við eigum í góðu samstarfi við Meniga og fleiri fyrirtæki. Fyrir tveimur árum stóðum við fyrir svokölluðu „Fin-Tech Party“ þar sem forriturum var boðið að hanna lausnir sem myndu vinna með okkar kerfum og upplýsingarnar sem þar eru. Það var mjög skemmtileg tilraun og alveg í anda PSD2-reglugerðarinnar. Hjá fjárfærni fyrirtækjum er hraðinn mikill og frumkvöðlahugsun ríkjandi og við höfum lagt áherslu á að tileinka okkur það til þess að geta gert hlutina sjálf hratt, á hagkvæman hátt og boðið þannig góð verð. Við viljum í raun geta gert bæði, þ.e. gert hlutina sjálf og þegar við sjáum hag í samstarfi við aðra fyrir okkar viðskiptavini þá verður það skodað.“

Nokkur fyrirtæki hafa undanfarið látið til sín taka á markaði fyrir neytendalán. Iða Brá segir bankann hafa brugðist við samkeppninni með því að byrja að veita svokölluðu „Núlán“ sem eru að hennar sögn í raun gömul lán í nýjum búningi, en umsókn lánanna og undirritun lánasamnings og fylgiskjala er með rafrænum hætti sem gerir mögulegt að samþykkja og greiða lánin út innan örfárra mínútna. „Ákvörðunin um hvort veita eigi umsækjanda lán er að hluta til byggð á gervigreind en bankinn tekur ákvörðunina út frá gögnum sem hann býr yfir um viðkomandi

Ný íbúðalán nær tvöfölduðust í fyrra

Þrátt fyrir harða samkeppni við lífeyrissjóði segir Iða Brá bankann hafa aukið við hlutdeild sína á íbúðalánamarkaði þegar komi að nýjum lánum. Sem dæmi hafi vöxtur í lánum til einstaklinga verið nær eingöngu í íbúðalánum á síðasta ári. Iða Brá nefnir að þar skipti mestu máli sú skjóta þjónusta sem viðskiptavinir fái þegar þeir sækja um íbúðalán hjá bankanum.

Bankinn er með stærstu hlutdeildina á íbúðalánamarkaði að íbúðalánasjóði undanskildum.

„Við fundum umtalsvert fyrir sókn lífeyrissjóðanna á þennan markað fyrir um einu til tveimur árum en eftir að við kynntum stafrænu lausnirnar okkar hefur hlutdeild okkar stækkað og eftirspurnin stóraukist. Til dæmis jukust ný íbúðalán hjá okkur um allt að 100 prósent í fyrra.

Samkeppnin við lífeyrissjóðina er að mörgu leyti ójafn vegna þess að við þurfum að greiða álag – bankaskattinn svonefnda – en sjóðirnir ekki. Skatturinn gerir það að verkum að við getum ekki keppt við lífeyrissjóðina í verði en við getum hins vegar keppt við þá þegar kemur að þjónustu. Og það höfum við sannarlega gert. Viðskiptavinir okkar geta til að mynda fengið fullgilt greiðslumat á þremur mínútum, en áður gat það tekið tvær til þrjár vikur að fá slíkt mat. Það munar um minna. Fólk vill að hlutirnir gangi hratt fyrir sig.“

14%

fækkun varð á heimsóknnum í útibú Arion banka í fyrra.

sem og lánshæfismati hans. Og því betra sem lánshæfismatið er, því betri verða lánskjörin.

Við teljum okkur hafa sett okkur ábyrga stefnu í þessum efnunum. Það er algjört lykiltríði. Það skiptir miklu máli að neytendur séu vel á verði og skoði vel kostnaðinn sem felst í ólíkum lánunum. Ég hef smá áhyggjur af því að margir kanni það

ekki nægilega vel. Það er mikilvægt að efla fjármálalæsi í landinu þannig að fólk þekki grunnhugtök á borð við árlega hlutfallstölu kostnaðar og geti borið ólík lán saman.“

Aðrar áherslur í útibúnum

Miklar breytingar hafa sem kunnugt er orðið á útibúaneti Arion banka á undanförmum árum. Iða Brá segir útibúin ekki vera á útleið. Þau séu hins vegar að breytast. „Það er fátt í bankaþjónustu sem nú er ekki hægt að gera með stafrænum hætti. Til framtíðar verður lögð áhersla á að veita fyrst og fremst dýpri fjármálaráðgjöf og fræðslu í útibúnum.“

Að hennar sögn er nú svo komið að langflestar snertingar við viðskiptavini, ef svo má að orði kom-

ast, eða um 96 prósent á síðasta ári, eru í gegnum stafrænar leiðir á borð við app, netbanka og hraðbanka. „Á sama tíma hefur heimsóknnum í útibú snarfækkað en þeim fækkaði alls um 14 prósent í fyrra. Við höfum því dregið úr yfirbyggingu og fækkað fermetrum í útibúanetinu samhliða því að auðvelda viðskiptavinum að afgreiða sig sjálfir þegar kemur að þjónustu sem þeir þurftu áður að sækja í útibú eða þjónustuver bankans,“ nefnir hún og bætir við:

„Við opnuðum síðasta haust nýtt gjaldkeralaust útibú í Kringlunni sem endurspeglar að mörgu leyti þessar breytingar. Þar prófum við nýjar tæknilausnir, eins og til dæmis svonefndan fjarfundabúnað, og sinnum viðskiptavinum með öðrum hætti en við höfum áður gert í útibúum okkar. Við kennum þeim á stafrænu lausnirnar okkar en ef þeir vilja fá dýpri ráðgjöf geta þeir fengið viðtal við fjármálaráðgjafa í gegnum fjarfundabúnað. Við nýtum einnig útibúið til alls kyns fræðslufunda. Útibúið er eins konar tilraunaútibú. Þær lausnir sem fá þar góðar viðtökur verða innleiddar í önnur útibú.“

Við ætlum okkur að vera áfram með kjarnaútibú í stærstu byggðakjörnum landsins, þrjú slík eru á höfuðborgarsvæðinu og nokkur minni útibú þar sem hægt verður að sinna einfaldari málum. Útibúin verða því áfram hluti af okkar þjónustu þó svo að áherslurnar þar verði aðrar.“

Útibú bankans um allt land hafa í gegnum tíðina veitt litlum og meðalstórum fyrirtækjum hina ýmsu fjármálaþjónustu. Mikill vöxtur hefur verið í útlánum til fyrirtækja á síðustu árum en Iða Brá segir að fyrirtæki geti nú stofnað til við-

skipta við bankann með rafrænum hætti á aðeins örfáum mínútum. „Í stað þess að stjórnarmenn fyrirtækja þurfi, sem dæmi, að mæta í útibúið og skrifa undir skjöl er það nú gert með rafrænum skilríkjum. Það auðveldar margt.“

Aðspurð hvort sameining útibúa hafi bitnað á markaðshlutdeild bankans í fyrirtækjalánum, sér í lagi á landsbyggðinni, segir hún svo ekki hafa verið. Bankinn hafi fremur sótt í sig veðrið, sér í lagi í krafti stafrænu lausnanna. „Við höfum heldur ekki sameinað mörg útibú á landsbyggðinni. Mesta sameiningin hefur verið á höfuðborgarsvæðinu.“

Býst ekki við miklum breytingum

Aðspurð segist Iða Brá ekki eiga von á því að miklar breytingar verði á starfsemi og skipulagi viðskiptabankastarfseminnar þegar nýtt og virkara eignarhald kemst á bankann verði hann skráður á markað.

Eins og greint var frá í Markaðinum í síðustu viku er áformað að útbod og í framhaldi tvíhliða skráning bankans á Íslandi og í Svíþjóð fari fram í fyrri helmingi júní-mánaðar. Hyggst stærsti hluthafi bankans, Kaupþing, selja stóran hlut, mögulega um 30 prósent, en félagið á ríflega 55 prósent hlut í bankanum.

„Verkefni okkar verður áfram að leita leiða til þess að gera hlutina á sem hagkvæmastan máta,“ segir hún. „Það hefur gengið vel hjá okkur. Við höfum styrkt stöðu okkar á öllum vígstöðvum, kynnt fjölmargar stafrænar lausnir og tekið starfseminna hér innanhúss að miklu leyti í gegn. Það á eftir að koma í ljós en mér finnst það ekki borðleggjandi að það verði miklar breytingar,“ segir Iða Brá.

Ísafold er ein stærsta prentsmiðja landsins og þjónustar daglega stóran hóp viðskiptavina. Verkefni okkar eru jafn fjölbreytt og viðskiptavinir okkar eru margir. Allt frá einföldum nafnspjöldum til bæklinga sem dreift er í öll heimili landsins. Bækur, tímarit, bæklingar og umbúðir. Við komum hugmyndum þínum í framkvæmd.

Hafðu samband og við klárum þetta saman.

Hjörtur Guðnason, prentráðgjafi og Dolly fan

Suðurhrauni 1 | 210 Garðabæ | Sími: 59 50 300 | www.isafold.is

Ísafoldarprentsmiðja er umhverfsvottuð prentsmiðja af Svaninum, norræna umhverfismerkinu. Við erum aðilar að Rammasamningi Ríkiskaupa og Rammasamningi Reykjavíkurborgar. Við framleiðum dagblöð, bækur, tímarit, bæklinga, umbúðir, veggspjöld, bréfsfni, umslög, nafnspjöld, fjölpóst og margt fleira.

Skotsilfur

Hættur hjá GAMMA

Leó Hauksson, sem hafði starfað í rúmlega tvö ár hjá GAMMA Capital Management á sviði sölu og viðskiptaþróunar, lét af störfum hjá fjármálafyrirtækinu í lok síðasta mánaðar. Áður en Leó var ráðinn til GAMMA hafði hann verið hjá Straumi fjárfestingarbanka um fjögurra ára skeið, síðast sem framkvæmdastjóri fyrirtækjaráðgjafar. Þykir mörgum líklegt að næsti áfangastaður Leós verði fjárfestingarbankasvið Arion banka sem er í dag stýrt af Lýði Þorgeirssyni, fyrrverandi samstarfsfélaga hans hjá GAMMA.

Ragnar í bæjarpólitíkina

Ragnar Árnason, prófessor í hagfræði við Háskóla Íslands, hefur hellt sér út í bæjarpólitíkina á Seltjarnarnesi en hann skipar fimmta sætið á lista nýs framboðs í bænum, Fyrir Seltjarnarnes. Um er að ræða klofningsframboð úr Sjálfstæðisflokknum, sem hefur ráðið lögum og lofum í bæjarfélaginu í áratugi, en forsvarsmenn framboðsins, sem eru miklir frjálshyggjumenn, hafa lýst megnri óánægju með stefnu Sjálfstæðisanna í bænum. Skafti Harðarson er oddviti framboðsins en á framboðslistanum má, auk Ragnars, meðal annars finna Arnar Sigurðsson, fjárfesti og vininnflytjanda með meiru.

Ásgeir til Korta

Ásgeir Sigurður Ágústsson, sem hefur starfað sem lögmaður á lögmannsstofunni Logos frá árinu 2011, hefur verið ráðinn yfirlögfræðingur Kortapjónustunnar. Umtalsverðar breytingar hafa orðið á yfirlögfræðingarfyrirtækisins eftir að gengið var frá sölu þess til hóps fjárfesta, sem leiddur var af Kviku fjárfestingarbanka, á aðeins eina krónu í nóvember í fyrra. Björgvín Skúli Sigurðsson var ráðinn forstjóri, Gísli Heimisson forstöðumaður hugbúnaðarsviðs, og Sigurhjórtur Sigfússon fjármálastjóri, svo dæmi séu nefnd. Ásgeir útskrifaðist með mastersgráðu frá Háskólanum í Reykjavík árið 2009 og hlaut réttindi til málflytninga fyrir héraðsdómi 2011.

Hlutabréf Air France í frjálsu falli

Hlutabréf franska flugfélagsins Air France hriðfelli í verði eftir að forstjórinn Jean-Marc Janaillac tilkynnti um afsögn sína á mánudag. Afsögnin kom í kjölfar þess að meirihluti starfsmanna félagsins hafnaði nýjum kjarasamningi en verkfall þeirra hefur staðið yfir í meira en tvær vikur. Bruno Le Maire, efnahagsráðherra Frakklands, hefur sagt hættu á því að félagið „hverfi“ takist því ekki að bæta samkeppnishæfni sína. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Kalda gjaldmiðlastriðið og Ísland

Agnar Tómas Möller
framkvæmdastjóri Sjóða hjá GAMMA

Hugtakið „kalt gjaldeyrisstriði“ (e. currency cold war) hefur talsvert verið í umræðunni undanfarin misseri á erlendum mörkuðum þar sem Bandaríkin annars vegar og ríki Evrópu, Japan og einkum Kína hins vegar eigast við í baráttu um að veikja gjaldmiðla sína með óbeinum aðgerðum (þ.e. ekki beinum gjaldeyrisinngripum) með það að markmiði að bæta samkeppnishæfni útflutnings og sérstaklega í tilvikum Bandaríkjanna, draga úr viðskiptahalla við önnur ríki.

Óhætt er að segja að Bandaríkin hafi verið í hlutverki „árásaradilans“ og orðið vel ágeengt með aðgerðum sem einkum snúa að fjárlagahljóðinu en á árinu 2017 veiktist Bandaríkjadalur um 10% gagnvart vögu meðaltali helstu mynta. Þrátt fyrir að vera með talsvert hærri vexti en flest

önnur þróuð ríki, hefur dollarinn veikt vegna hækkunar ríkisútgjalda (og samhliða stækkun fjárlagahallans og hraðri aukningu í útgáfu ríkisskuldabréfa) á toppi hagsveiflunnar en einnig vegna þess að Seðlabanki Bandaríkjanna hefur talað um að líta fram hjá mögulega hærri verðbólgu en sem nemur verðbólgu markmiði og virðist tregur í taumi að opna á mögulega meiri vaxtahækkunir en hann hefur áður gefið til kynna.

Hingað til hafa seðlabankar annarra ríkja gert lítið til að bregðast við breytti stefnu Bandaríkjanna; þvert á móti hafa evrópski og japanski seðlabankinn dregið úr skuldabréfakaupum og sá evrópski meira að segja gefið til kynna að hann yrði ekki lengur nettó kaupandi að skuldabréfum í árslok. Á seinustu vikum hafa hins vegar orðið nokkrar breytingar þar á. Á nýlegum vaxtakvörðunarfundi Seðlabanka Evrópu kvað við mykri tón vegna vísbendinga um að hægja taki á efnahagslífinu í Evrópu, einkum í Þýskalandi, og flestar væntingavísitölur úr viðskiptalífnum virðast vera staðnaðar eða á niðurleið. Í nýlegu viðtali talaði japanski seðlabankastjórinn um að bankinn gæti hugsanlega náð verðbólgu markmiði sínu, og þá farið að

draga úr örvun peningastefnunnar, á næstu fimm árum! Í ljósi veikra talna úr bresku efnahagslífi helli breski seðlabankastjórinn köldu vatni á væntingar um að bankinn myndi hækka stýrivexti á næstunni og í Kína kom seðlabankinn markaðsaðilum á óvart með því að lækka bindiskyldu þarlandra banka.

En önnur undirliggjandi ástæða, og ekki síður mikilvæg, fyrir þessum samtíma breytingum eru viðbrögð við verndarstefnu Bandaríkjanna sem kann að leiða til tollastríðs og mögulega draga úr hagnæmi á heimsvísu. Útflutningur Bandaríkjanna er umtalsvert minni en innflutningur, á móti Kína er hlutfallið næstum 3 á móti 1, og ljóst að önnur ríki eru að jafnaði líkleg til að fara verr en Bandaríkin út úr slíkum átökum. Með því að ýta væntum vaxtahækkunum lengra út í framtíðina geta ríkin dregið úr mögulegum áhrifum hækkunar tolla á útflutning með stuðningi við útflutningsgreinar í gegnum lægri vexti og veikari gjaldmiðla. Viðbrögðin hafa ekki látið á sér standa; síðasta vika var hin besta fyrir dollarann frá því Trump varð Bandaríkjaforseti (þótt sú þróun sé honum varla að skapi) og hefur hann nú styrkst um rúm 4% á tveimur vikum gagnvart evrunni.

Eftir snarpa hækkun vaxta á skuldabréfamörkuðum á þessu ári hefur hækkun 10 ára vaxta í Evrópu-sambandinu, Bretlandi og Japan, að mestu leyti gengið til baka undanfarið. Hækkun 10 ára vaxta í Bandaríkjunum er enn umtalsverð á árinu, nú lítillaga undir 3%, en ávöxtunarkúrfan hefur hins vegar verið að fletjast út. Munur á 2 ára og 10 ára vöxtum er nú um 0,45%, sem endurspeglar þá skoðun markaða að fyrirhugaðar vaxtahækkunir bandaríska seðlabankans muni kæla hagkerfið og að framtíðarvextir verði því litlu hærri en langtímavextir eru í dag, eða nálægt þremur prósentum.

Íslenskt vaxtastig mun ekki fara varhluta af þessari þróun. Í talsverðan tíma hefur íslenski seðlabankinn verið þeirrar skoðunar að vaxtamunur við útlönd muni dragast saman „að utan“ sem myndi þá draga úr þörf fyrir innflæðishöft og frekari lækun íslenskra vaxta. Þátt bendir til þess að það sé í kortunum. Þvert á móti hafa langtímavextir verið í hækkunarfasa hér undanfarnar vikur og mánuði, og vaxtamunur því að hækka. Það verður því áhugavert að heyra hver sýn Seðlabanka Íslands verður á þessa þróun á vaxtakvörðunarfundi bankans í næstu viku.

Vaskurinn – breytingar

Vala Valtýsdóttir
lögmaður hjá Lögfræðistofu Reykjavíkur og FKA-félagsskona.

Fyrir Alþingi liggur nú frumvarp til breytinga á lögum um virðisaukaskatt.

Fjölmíðlar

Sú sérkennilega staða hefur verið til langs tíma að sala fréttablaða hefur verið í tveimur skatthlutföllum. Fyrir

hugaðar breytingar eru því sérstaklega til höfuðs þeim mismun skattlagningar eftir formi, s.s. sölu fréttablaða á rafrænu formi eða á pappírformi. Í frumvarpinu segir m.a. að gera þurfi skýran greinarmun á þeirri starfsemi fjölmíðla sem sinnir lýðræðis- og menningarlegu hlutverki og hins vegar á annarri starfsemi þeirra eða annarra aðila sem felst í miðlun efnis í afþreyingarskýni eftir pöntun, svokallaðri VOD-þjónustu (e. Video-on-demand). Síðan segir að tilgangurinn með þessum mismun sé að stuðla eigi að eflingu á fréttum og fréttatengdu efni, verndun íslenskunnar o.fl. Þannig er mismunandi vsk. eftir því hvort þú kaupir íslenska þáttagerð í áskrift

eða með VOD. Þessi rökstuðningur er alveg óskiljanlegur þar sem einnig er hægt að kaupa íslenskt efni á VOD-leigum.

Innskattur af fólksbifreiðum ferðaþjónustunnar

Sanngirnisrök eru fyrir því að heimila þennan innskatt – enda eru þessar bifreiðar notaðar til fólksflutninga á ferðamönnum sem er ávallt virðisaukaskattsskyld.

Sala á þjónustu til erlendra aðila

Tillagan er sú að sala á þjónustu til erlends fyrirtækis verður óskattskyld. Í dag skiptir máli hvar þjónustan er nýtt sérstaklega hvað varðar óskatt-

skylda kaupendur. Til að skýra þetta frekar myndi breytingin leiða til þess t.d. að ef íslensk lögfræðistofa selur þjónustu til dansks fyrirtækis vegna innheimtu á kröfu á íslenskan aðila yrði slík þjónusta óskattskyld. Í dag skiptir máli hvort kaupandinn gæti talið vsk. af kaupunum til innskatts, en það skiptir þá ekki lengur máli. Þannig verða kaup t.d. erlendra banka, tryggingafélaga og annarra aðila sem eru undanþegnir virðisaukaskatti á þjónustu íslenskra aðila ávallt án virðisaukaskatts.

Lítið til OECD og ESB

Í greinargerð með frumvarpinu er sérstaklega minnt á samræmi við OECD

og ESB. Síðan segir að lögð sé áhersla á að bregðast við þeim lagabreytingum um virðisaukaskatt sem hafa verið innleiddar undanfarið í helstu viðskiptalöndum okkar. Ekki er alveg ljóst hvað átt er við með þessum athugasemdum því t.d. hafa Danir farið aðra leið. Samkvæmt dönsku vsk. lögnum ber t.d. danskri lögfræðistofu að innheimta virðisaukaskatt af þjónustu veittri íslenskum banka vegna kröfu á danskan aðila; þar sem þjónustan er nýtt í Danmörku. Ef aftur á móti kaupandinn er innan ESB er almennt enginn skattur þar sem kaupandinn er ábyrgur. Hér er ólíku saman að jafna við íslenskt umhverfi enda sérreglur í gildi á innri markaði ESB.

ERT ÞÚ MEÐ BAKVERKI?

FAGADILAR MÆLA MEÐ WAGNER

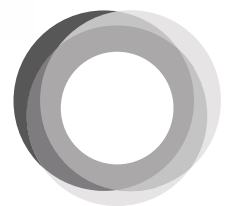
VIÐ FRAMLENGJUM
AFMÆLISGLEÐINNI!
-30% af öllum vörum

**25 ára
afmælis-
tilboð**

WAGNER
ERGOMEDIC 100-2

wagner

EINU STÓLARNIR MEÐ

Dondola®

360°

VELTITÆKNI

FAGADILAR MÆLA MEÐ WAGNER

Elís Þór Rafnsson
sjúkrabjálfari

Hirzlan ^{25 ára}

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN - MEÐ ÞÉR Í 25 ÁR

Síðumúla 37, 108 Reykjavík. Sími: 564-5040. hirzlan@hirzlan.is. www.hirzlan.is

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Snjallt PR

Miðborgin gengur gegnum endurnýjun lífdaga þessi misserin og verður vart þverfótað fyrir byggingakrönum. Ekki er hægt að neita því að ásýnd borgarinnar hefur batnað mikið og er þar að stórum hluta hægt að þakka ferðamannaflaumnum. Ferðamennirnir smyrja ekki bara hagkerfið heldur heim-sækja einnig verslanir, veitingahús, söfn og gististaði og valda því að aukinn markaður er fyrir metnaðarfulla uppbyggingu á bestu stöðum borgarinnar. Meðal þess sem nú er í uppbyggingu er Hafnartorgið svokallaða sem mun setja mikinn svip á miðborgina. Vonandi til hins betra, en Hafnartorgið er á lykilstað í borginni, gegnt Arnarhvíli og Stjórnarráðinu, og hinum megin við götuna frá Hörpu. Ekki er laust við að stjórnarmaðurinn hlakki til að sjá hvernig tekst til.

Nánast áður en fyrsta skóflustungan hafði verið tekin bærust fregnir af því að fasteignafélagið Reginn hefði náð samningum við H&M um uppbyggingu stórverslunar á jarðhæð Hafnartorgs. Síðar kom reyndar á daginn að ekki var allt klappað og klárt hvað það varðar, en það var þó ekki látið teffa fyrir tilkynningu um ráðahaginn. Nú í liðinni viku bærust fréttir af því að Reginn hefði átt í viðræðum við risavaxin alþjóðleg tiskumerki um opnun á Hafnartorgi. Voru þar nefnd merki á borð við Loius Vuitton, Gucci, Burberry og Prada. Það munar ekki um minna.

Fjölmiðlar gripu yfirlýsingar Regins að sjálfsögðu á lofti, en veittu því þó ekki athygli að Reginn sagðist einungis eiga í viðræðum „gegnum ráðgjafarfyrirtæki“. Nú er ekki gott að spyrja hvernig skilgreina eigi viðræður? Er það samt, fundur eða dagar einfaldur tölvupóstur? Fjölmiðlamönnunum hefur ekki dottið í hug að hringja einfaldlega í talsmenn þessara erlendu stórfyrirtækja og fá málið á hreint?

Nú skal ekki gert lítið úr endurreisn miðbæjarins og þeim metnaði sem einkennir uppbyggingu við Hafnartorg. Það breytir því hins vegar ekki að Ísland er enn örmarkaður sem á tímum aukinnar netverslunar á bágð með að styðja við þær tiskuverslanir sem fyrir eru í landinu. Því verður að teljast ólíklegt að rótgróin erlend tiskufyrirtæki horfi hingað til lands hýru auga. Miðað við árferðið væru það helst enn fleiri útivistarkerki.

Þá er það spurning hvort hrósa eigi Regin fyrir metnaðinn, eða fyrir enn nýja og snjalla auglýsingabrellu. Stjórnarmaðurinn hallast að því síðarnefnda.

Hagnaður Skakkaturnsins tvöfaldast milli ára

Hagnaður Skakkaturnsins, dreifingaraðila Apple á Íslandi, tvöfaldaðist á milli ára og nam 244 milljónum króna árið 2017. Tekjurnar jukust um 57 prósent á milli ára og námu 4,1 milljarði króna í fyrra. Arðsemi eigin fjár nam 48% og eiginfjárlutfallið var 44%. Eigið fé félagsins var 627 milljónir króna við árslok. Þrátt fyrir

aukin umsvif fækkaði stöðugildum um fimm, í 29. Ekki verður greiddur arður í ár. Guðni Rafn Eiríksson keypti meirihluta í félaginu við lok árs 2016. Í kjölfarið settist hann í stól framkvæmdastjóra. Bjarni Ákason og Valdimar Grímsson, sem seldu honum hlutinn, eiga áfram hlut í Skakkaturninum. Bjarni situr í stjórn félagsins. – hvj

Guðni Rafn Eiríksson.

26.04.2018

Það hefur margsann-
að sig að meðaltöl
og hagtölur og fram-
setningar sem settar hafa
verið fram af OECD geta
verið meingallaðar.

Ragnar Þór Ingólfsson,
formaður VR

Við hjálpum þér að bæta lífsgæðin

Rexton™ heyrnartækin gera meira en að hjálpa þér að heyra betur. Þau opna nýjar leiðir í samskiptum, rjúfa þögnina og gefa tóninn. Þau auka lífsgæðin. Komdu í ókeypiss heyrnarmælingu og fáðu heyrnartæki lánuð til reynslu.

Kringlunni • Sími 568 7777 • heyra.is

HEYRNARSTÖÐIN

